

midden nederland

SUGGESTIES VOOR EEN KLEURRIJKE GEMEENTE

Inleiding

Op woensdag 18 maart vinden de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 plaats. Politieke partijen bepalen in aanloop naar die verkiezingen en daarna in coalitievorming de koers voor de komende bestuursperiode. Die keuzes zijn van grote betekenis voor de regenbooggemeenschap. In iedere gemeente gaat het om een substantiële groep van inwoners die zich onder meer identificeert als lesbisch, homoseksueel, bi+, transgender, intersekse, queer, of asexueel (LHBTIQ+). Voor hen is lokaal beleid direct van invloed op veiligheid, welzijn en gelijke kansen.

COC Midden-Nederland zet zich in als belangenbehartiger voor LHBTIQ+ personen in de regio Midden-Nederland. Hoewel er de afgelopen jaren veel is bereikt, is gerichte aandacht nog altijd noodzakelijk. Discriminatie, uitsluiting en geweld komen ook lokaal voor en raken mensen in hun dagelijks leven: op straat, op school, in de zorg en in hun eigen buurt. Met name LHBTIQ+ jongeren en mensen die te maken hebben met meerdere vormen van discriminatie ervaren bovengemiddeld onveiligheid en uitsluiting.

Gemeenten spelen een sleutelrol in het bevorderen van acceptatie en veiligheid. Juist lokaal kan het verschil worden gemaakt, mits LHBTIQ+ inclusie geen bijzaak is maar structureel onderdeel van beleid. Dat vraagt om duidelijke keuzes, bestuurlijke verantwoordelijkheid, voldoende middelen en samenwerking met inwoners en organisaties. Losse initiatieven zijn niet voldoende; samenhangend en inclusief beleid is nodig.

Het Regenboogstembusakkoord 2026–2030 en deze bijbehorende beleidssuggesties bieden hiervoor een concreet kader. Ze ondersteunen politieke partijen en gemeenten bij het opnemen van LHBTIQ+ emancipatie in verkiezingsprogramma's, coalitieakkoorden, collegeprogramma's en in beleid. De suggesties zijn gericht op veiligheid, ondersteuning van jongeren, aandacht voor inwoners in kwetsbare posities en zichtbaarheid van de regenbooggemeenschap.

Met deze beleidssuggesties nodigen wij u uit om verantwoordelijkheid te nemen voor een regenbooggemeente: een gemeente waarin LHBTIQ+ rechten worden erkend als mensenrechten en waarin iedereen veilig, zichtbaar en volwaardig kan meedoen – wie je ook bent en van wie je ook houdt.

Wilt u meer weten of aanvullende vragen stellen? U kunt ons bereiken via bestuur@cocmiddennederland.nl of direct via onze voorzitter.

Met vriendelijke groet namens leden en vrijwilligers,
Bestuur COC Midden-Nederland

Contact voorzitter
Laura van Nieuwenhuijze
E: voorzitter@cocmiddennederland.nl
T: 06-29241837

1. Inclusief beleid en structurele verankering

Het is belangrijk dat aandacht voor emancipatie van de regenbooggemeenschap goed verankerd is in het beleid van de gemeente. Daartoe kunt u de volgende maatregelen nemen:

- De gemeente voert een inclusief beleid met aandacht voor LHBTIQ+ emancipatie, zodat iedereen in de gemeente veilig en zichtbaar zichzelf kan zijn, wat ook je seksuele oriëntatie, genderidentiteit, genderexpressie of geslachtskenmerken zijn
- Emancipatie van de regenbooggemeenschap wordt geïntegreerd in beleidsdomeinen als jeugd, zorg, veiligheid en onderwijs en andere gemeentelijke beleidsdomeinen
- In het collegeprogramma wordt een passage opgenomen over emancipatie voor de regenbooggemeenschap.
- Concrete voornemens worden neergelegd in een beleidsnotitie of actieprogramma over LHBTIQ+ emancipatie
- Er is budget beschikbaar voor het veld voor regenboogactiviteiten en –projecten. Dit budget is toereikend om de beleidsdoelen te realiseren en is beschikbaar voor regenboogorganisaties
- Er is een wethouder met LHBTIQ+ emancipatie in diens portefeuille.
- Personen en belangenorganisaties uit de regenbooggemeenschap worden betrokken bij de beleidsvorming
- Er worden activiteiten voor LHBTIQ+ personen in de gemeente georganiseerd
- De gemeente ondersteunt regenboogorganisaties voor hun activiteiten op het gebied van emancipatie
- De situatie van LHBTIQ+ personen wordt meegenomen in de diverse gemeentelijke monitors, zoals de jeugdmonitor, gezondheidsmonitor en de veiligheidsmonitor
- In beleid en activiteiten is er bijzondere aandacht voor transgender, non-binaire, bi+, intersekse en lesbische personen en voor mensen die te maken hebben met discriminatie en uitsluiting om een combinatie van non-discriminatiegronden, bijvoorbeeld omdat ze zwart én transgender zijn, of lesbisch én moslima.

2. Veiligheid en aanpak van discriminatie

Veiligheid is voor iedereen essentieel, wat ook je seksuele oriëntatie, genderidentiteit, genderexpressie, geslachtskenmerken of achtergrond is. Personen uit de regenbooggemeenschap krijgen relatief veel te maken met geweld en discriminatie. Zeven op de tien ervaren in hun leven fysiek of verbaal geweld wegens hun identiteit. Het aantal geregistreerde gevallen van geweld en discriminatie tegen LHBTIQ+ mensen neemt schrikbarend toe, met ruim een derde in één jaar tijd (van 3.257 (2023) naar 4.467 (2024) gevallen). Online haat, discriminatie en desinformatie tegen de regenbooggemeenschap is verveelvoudigd in slechts een paar jaar tijd. Er worden jaarlijks in heel Nederland maar een stuk of vijf daders voor LHBTIQ+ discriminatie veroordeeld. Specifieke groepen binnen de regenbooggemeenschap krijgen te maken met specifieke vormen van geweld. Zo ervaren transgender en non-binaire personen zeven keer vaker dan de gemiddelde Nederlander (bedreiging met) geweld, waarbij het vaak gaat om geweld achter de voordeur. Bi+ vrouwen krijgen relatief veel te maken met seksueel geweld en grensoverschrijdend gedrag.¹ Het is belangrijk dat de gemeente zorgt dat mensen uit de regenbooggemeenschap veilig zijn en zich veilig voelen.

U kunt de volgende maatregelen opnemen in uw beleid:

- De gemeenteraad laat zich regelmatig informeren over de (ervaren) veiligheid van LHBTIQ+-inwoners en neemt maatregelen indien nodig.
- De gemeente zet zich actief in voor de veiligheid van alle groepen binnen de regenbooggemeenschap, spreekt zich uit tegen (LHBTIQ+) discriminatie, grijpt waar nodig in en werkt aan preventie

¹ Zie o.a. Politie e.a., Discriminatiecijfers in 2024; Openbaar Ministerie, Strafbare discriminatie in beeld 2024; WODC, Geweld tegen homoseksuele mannen en lesbische vrouwen (2009); Groene Amsterdammer, 6 september 2023; Transgender Netwerk, Geweld tegen transgender personen in Nederland (2018); Bi+ Nederland, COC, Atria, Rutgers, De rol van seksisme, heteronormativiteit en de monoseksuele norm in seksueel geweld tegen bi+ vrouwen (2025).

- De gemeente bevordert dat er bij de politie en de antidiscriminatievoorziening een aanspreekpunt is voor LHBTIQ+ discriminatie (zoals een Roze in Blauw-team bij de politie, dat zich binnen én buiten de politie inzet voor personen uit de gemeenschap).
- De gemeente bevordert dat er bij politie, antidiscriminatievoorziening en andere instanties kennis en sensitiviteit is voor discriminatievormen waarmee de regenbooggemeenschap te maken heeft
 - o *Zo kunnen er onder andere vertrouwenspersonen worden ingezet waarbij er een overdracht van kennis dient te worden ingezet. Bijvoorbeeld omdat er een aangifte gedaan moet worden, hierbij kan een vertrouwenspersoon ondersteuning bieden.*
- De gemeente bevordert in het bijzonder dat politie, antidiscriminatievoorziening en andere instanties voldoende kennis hebben van vormen van discriminatie en geweld waarmee specifieke groepen binnen de regenbooggemeenschap relatief vaak te maken krijgen, zoals seksueel geweld tegen bi-vrouwen en geweld achter de voordeur tegen transgender en non-binaire personen.
- De gemeente informeert LHBTIQ+-inwoners over het bestaan van Roze in Blauw en het discriminatie meldplatform "[We Blijven Onszelf](#)", in samenwerking met regionaal discriminatiemeldpunt [discriminatie.nl/provincieurecht](#) (voorheen Art.1 Midden-Nederland). De gemeente moedigt alle groepen binnen de regenbooggemeenschap aan om aangifte te doen van discriminatie, bevordert adequate interventies en stimuleert een goede registratie van discriminatie en discriminerend geweld
- In de gemeentelijke Veiligheidsmonitor wordt specifiek gekeken naar de veiligheid van LHBTIQ+ personen
- De gemeente agendeert LHBTIQ+ discriminatie in het driehoeksoverleg tussen burgemeester, politie en het OM en betreft daarbij regenboog-belangenorganisaties en/of de antidiscriminatievoorziening
- De gemeente erkent dat mannenontmoetingsplaatsen (MOP's) in een behoefte voorzien en voert een evenwichtig beleid, gericht op zowel de veiligheid van gebruikers als op beperking van eventuele overlast
- De gemeente betreft lokale regenboogorganisaties bij de bestrijding en preventie van discriminatie en geweld tegen LHBTIQ+ personen en biedt hen daarvoor ondersteuning

3. Veilige omgeving voor jongeren

LHBTIQ+ jongeren bevinden zich regelmatig in een kwetsbare positie. 'Homo' is op school een van de meest gebruikte scheldwoorden. Jongeren uit de regenbooggemeenschap worden tot vier keer vaker gepest dan de gemiddelde scholier, en één op de vijf transgender leerlingen is zelfs slachtoffer van grof lichamelijk geweld. Suïcidecijfers liggen onder jongeren-regenbooggemeenschap bijna vijf keer hoger dan gemiddeld. De acceptatie van LHBTIQ+ personen onder jongeren neemt af, zo blijkt uit diverse regionale jeugdgezondheidsmonitoren. Scholen hebben de plicht om LHBTIQ+ acceptatie te bevorderen. Gemeenten kunnen daarin aansporen en bevorderen. Er zijn in Nederland zo'n duizend à tweeduizend dak- en thuisloze LHBTIQ+ jongeren². Het is belangrijk dat de gemeente jongeren uit de regenbooggemeenschap steunt en zorgt dat professionals en instanties die met jongeren werken, beschikken over voldoende expertise.

U kunt de volgende maatregelen opnemen in uw beleid:

- De gemeente heeft specifiek aandacht voor jongeren uit de regenbooggemeenschap in de gemeente.
- De gemeente zet zich in voor een omgeving waar LHBTIQ+ jongeren zich veilig en prettig voelen
- De wethouder spreekt basis- en middelbare scholen aan op hun wettelijke plicht om LHBTIQ+ acceptatie te bevorderen en vraagt scholen hoe ze hieraan invulling geven. Stimuleer bij onderwijsinstellingen in uw gemeente het geven van voorlichting over LHBTIQ+, bijvoorbeeld door [voorlichters van COC Midden-Nederland](#). Het voorlichtingspakket van COC Midden-Nederland is geactualiseerd en geoptimaliseerd.
- De gemeente biedt onderwijsinstellingen steun en begeleiding aan om LHBTIQ+ acceptatie te bevorderen, pesten aan te pakken, adequaat te reageren op eventuele weerstand tegen LHBTIQ+

² Zie o.a. SCP, Jongeren en seksuele oriëntatie (2015); SCP, Wat maakt het verschil (2022); SCP, Transgender personen in Nederland (2017); GGD Zeeland, Gezondheidsmonitor Jeugd 2023-2024 (2024); GGD Amsterdam, Resultaten Gezondheidsmonitor Jeugd 2023 (2024); Movisie, Verkenning van de situatie van dak- en thuisloze LHBTI-jongeren in Nederland (2020)

acceptatie, huiselijk geweld tegen jongeren uit de regenbooggemeenschap te signaleren en te zorgen dat diversiteit en inclusie op school de norm is.

- Stimuleer en ondersteun het opzetten van [GSA's](#) (Gender & Sexuality Alliances) op scholen. Verwijs indien nodig ook naar [Jong&Out](#).
- Vraag de GGD in uw regio om de landelijke aanbevolen vragen over seksuele- en genderdiversiteit mee te nemen in de Jeugdmonitor.
- Vraag de GGD naar de mogelijkheden om via hun afdeling Jeugdgezondheidszorg of preventie deze gegevens per school terug te koppelen. Dit leidt tot meer bewustzijn van de LHBTIQ+ specifieke (on)veiligheid van scholen.
- Activiteiten en ontmoetingsmogelijkheden voor jongeren uit de regenbooggemeenschap worden (financieel) ondersteund.
- De gemeente bevordert (bijvoorbeeld met aanbestedingsprocedures) dat instanties en professionals die met jongeren werken voldoende expertise hebben over de diverse groepen binnen de LHBTIQ+ gemeenschap, en de specifieke uitdagingen waarmee die te maken kunnen hebben (denk aan de jeugd-GGZ, jeugdzorgmedewerkers, jeugd- en jongerenwerkers, centra voor jeugd en gezin, wijkteams jeugd, buurtwerk, etc.).
- De gemeente ondersteunt lokale regenboog-belangenorganisaties die zich inzetten voor LHBTIQ+ jongeren, bijvoorbeeld voor het geven van voorlichting op school en het organiseren van ontmoetingsmogelijkheden.
- De gemeente bevordert dat er in de gemeente of in de regio veilige en deskundige opvang is voor dak- en thuisloze LHBTIQ+ jongeren; men vraagt lokale en regionale organisaties voor maatschappelijke opvang en jeugdhulp specifiek aandacht te hebben voor de situatie van dak- en thuisloze LHBTIQ+ jongeren

4. LHBTIQ+ personen in een potentieel kwetsbare positie

Bepaalde groepen in de regenbooggemeenschap kunnen zich in een kwetsbare positie bevinden, bijvoorbeeld omdat ze te maken krijgen met een combinatie van discriminatiegronden en/of omdat de acceptatie van deze groepen achterblijft. Dat kan bijvoorbeeld gelden voor mensen uit de gemeenschap van kleur of met een bi-culturele achtergrond. Personen uit de regenbooggemeenschap die leven in religieuze gemeenschappen kunnen last hebben van het feit dat de acceptatie van LHBTIQ+ personen daar soms achterblijft. LHBTIQ+ asielzoekers krijgen in asielzoekerscentra regelmatig te maken met discriminatie, bedreiging en zelfs geweld. De acceptatie van onder meer transgender, non-binaire en bi+ personen ligt (fors) lager dan bij andere groepen in de regenbooggemeenschap³. *De gemeente kan waar nodig handvatten opvragen bij onder andere Colored Collective, Stichting Maruf en Cocktail.*

U kunt de volgende maatregelen opnemen in uw beleid:

- De gemeente zet zich in voor een omgeving waarin mensen uit de regenbooggemeenschap die zich potentieel in een kwetsbare positie bevinden, bijvoorbeeld omdat ze te maken hebben met een combinatie van non-discriminatiegronden (zoals LHBTIQ+ biculturele personen, religieuze personen, mensen van kleur en/of mensen met een migratieachtergrond), zich veilig en prettig voelen.
- Activiteiten en ontmoetingsmogelijkheden voor LHBTIQ+ bi-culturele personen, religieuze personen, mensen van kleur, asielzoekers en andere groepen in de regenbooggemeenschap die zich potentieel in een kwetsbare positie bevinden, worden ondersteund
- Wanneer er in de gemeente een asielzoekerscentrum is, bevordert en monitort de gemeente de veiligheid en het welzijn van LHBTIQ+ personen aldaar
- De gemeente zorgt voor goede ondersteuning, crisisopvang en/of doorverwijzing van bi-culturele en religieuze LHBTIQ+ personen, als die door negatieve reacties op hun identiteit in de problemen komen (hulpverlening, crisisopvangplaatsen, afstemming tussen instellingen, etc.)
- De crisisopvang voor mensen die te maken hebben met bijv. eergerelateerd- en huiselijk geweld, is nadrukkelijk ook toegankelijk en sensitief voor transgender en non-binaire personen

³ Zie o.a. Panteia e.a., Lhbtq+-monitor 2024 (2024); SCP, De acceptatie van homoseksualiteit door etnische en religieuze groepen in Nederland (2014); COC Nederland, Welcoming Equality, De ervaringen van LHBTI-asielzoekers met de Nederlandse asielketen (2018)

- De gemeente werkt actief aan intersekse inclusie en tekent de Nederlandse Intersekse Verklaring, waarin men belooft zich ook specifiek voor intersekse personen in te zetten
- De gemeente ondersteunt transgender personen door: 1) één gemeentelijke internetpagina met daarop alle informatie voor trans personen op een rij, zoals de procedure voor wijziging van de geslachtsvermelding en informatie over specifieke voorzieningen; 2) een protocol voor wijziging van de geslachtsvermelding (waarbij de ambtenaar bijv. de juiste voornaamwoorden en taal gebruikt en het loket voldoende privacy biedt); 3) ondersteuning van lokale ontmoetingsgroepen voor transgender personen; 4) door voldoende gespecialiseerde transgenderzorg in te kopen vanuit de Jeugd-GGZ.
- De gemeente zorgt voor aanvullende zichtbaarheid voor aromantische, asexuele, intersekse en non-binaire personen.
- De gemeente heeft aandacht voor LHBTIQ+ en geloof. Zij kan waar nodig hiervoor expertise inschakelen van diverse verenigingen/stichtingen waaronder "Wij de Kerk" en COC Midden-Nederland.

5. Ouderen, Zorg en Welzijn

De gemeente heeft een belangrijke rol in het bieden van zorg en welzijn aan inwoners. Inwoners uit de regenbooggemeenschap verdienen daarbij bijzondere aandacht. Dat geldt met name voor oudere LHBTIQ+ personen, neurodiverse LHBTIQ+ personen en LHBTIQ+ personen met een beperking, die relatief vaak last hebben van eenzaamheid en isolement. Ongeveer een derde van de 'roze ouderen' is nooit open over hun identiteit en een aanzienlijk deel vreest negatieve reacties van medebewoners in zorginstellingen. LHBTIQ+ mensen met een beperking ervaren vaker (online) haat en voelen zich vaker ongelukkig. Door gebrek aan middelen kunnen de centra seksuele gezondheidszorg (CSG's) maar ongeveer de helft van de mensen die als risicogroep zijn aangemerkt soa-zorg bieden. De groep jongeren met een nieuwe hiv-diagnose groeit⁴.

U kunt de volgende maatregelen opnemen in uw beleid:

- De gemeente zet zich in voor een omgeving waarin ouderen, personen met een beperking en andere personen uit de regenbooggemeenschap, die afhankelijk zijn van zorg, zich veilig en prettig voelen.
- De gemeente heeft specifiek aandacht voor 'roze ouderen' (LHBTIQ+ van 55 jaar en ouder) in de gemeente.
 - o *Voor 'roze ouderen' is de kans op vereenzaming en psychische problemen groter. De mogelijkheden van de gemeente om in integraal beleid iets te doen voor deze groepen is met de decentralisaties veel groter geworden, bijvoorbeeld door ontmoetingsbijeenkomsten te organiseren. De [Utrechtse Alliantie Regenboog 50+](#) is een voorbeeld van een organisatie die dit in de praktijk brengt.*
- De gemeente bevordert, bijvoorbeeld met eisen in aanbestedingsprocedures, dat (ouderen- en thuis-) zorginstellingen en welzijnsinstellingen een LHBTIQ+ vriendelijk en gendersensitief beleid voeren.
- De gemeente heeft specifiek aandacht voor LHBTIQ+ personen met een (licht) verstandelijke beperking en heeft verhoogde aandacht voor neurodiverse LHBTIQ+ personen.
- Uit diverse onderzoeken en vanuit de ervaringsdeskundige is gebleken dat er onvoldoende aandacht is voor deze groep uit de regenbooggemeenschap. Ook in de sensitieve zorg kan er worden verbeterd.
- De gemeente ondersteunt ontmoetingsmogelijkheden en LHBTIQ+ vriendelijke dagbesteding voor 'roze ouderen' en LHBTIQ+ personen met een beperking
- De gemeente zorgt dat gemeentelijke zorg- en welzijnsinstanties, zoals sociale wijkteams, het Wmo-loket en de Jeugdgezondheidszorg, beschikken over relevante en actuele informatie over zaken die voor de regenbooggemeenschap van belang zijn.
- Voorlichting voor LHBTIQ+ sensitieve zorg kan worden ingezet via COC Midden Nederland of via partner [Roze 50 Plus](#) - Regio Midden-Nederland en zorgt door het verruimen van de kennis rondom LHBTIQ+ voor zorgverleners en studenten in opleiding.
- In het hiv-preventiebeleid besteedt de gemeente aandacht aan risicogroepen, zoals (jonge) homoseksuele mannen en transgender personen

⁴ Zie bijvoorbeeld: Judith Schuyf, Groenboek beleeke Roze Ouderen (2006); SCP, 55-plussers en seksuele oriëntatie (2015); Panteia e.a., Lhbtqi+-monitor 2024 (2024); Andersson Elffers Felix, SOA zorg en seksualiteitshulpverlening onder druk (2023); Stichting hiv monitoring, HIV Monitoring Report 2024 (2024).

- De gemeente bevordert dat risicogroepen, zoals homoseksuelen en transgender personen, zich snel en kosteloos kunnen laten testen op seksueel overdraagbare aandoeningen (soa's) en dat zij de benodigde zorg ontvangen
- In de gezondheidsmonitor wordt specifiek gekeken naar de situatie van LHBTIQ+ personen.
- De gemeente heeft expliciet aandacht voor transzorg. De handreiking Transgenderzorg in Gemeenten (Jeugdzorg) van de kwartiermaker transgenderzorg en de Factsheet Transgenderpersonen in zorg en welzijn van het transgender netwerk geven handvatten.

6. Werkvloer

Niet op elke werkvloer heerst voor LHBTIQ+ personen een prettige sfeer. Ongeveer de helft van de werknemers geeft aan dat er op hun werk flauwe grappen over homo's worden gemaakt en ongeveer vier op de tien LHBTIQ+ personen houdt hun identiteit op het werk geheim. Dat laatste geldt vooral voor bi+ personen, voor wie de ervaringen op het werk in het algemeen negatiever zijn dan voor de gemiddelde werknemer. Transgender personen zijn, als gevolg van discriminatie en afwijzing, veel vaker dan gemiddeld arbeidsongeschikt of hebben een bijstandsuitkering.⁵ U kunt de volgende maatregelen nemen:

- De gemeente en haar uitvoeringsorganisaties geven als werkgever het goede voorbeeld en zetten zich in voor een LHBTIQ+ vriendelijk klimaat op de werkvloer (bijvoorbeeld d.m.v. diversiteitsbeleid, gedragsregels, een klachtenregeling, vertrouwenspersonen, voorlichting, ondersteunen 'regenboog' netwerken, genderneutrale toiletten, ondertekening van de Declaration of Amsterdam (zie: workplacepride.org), etc.)
- De gemeente en haar uitvoeringsorganisaties zetten zich als werkgever in het bijzonder in voor een transgendervriendelijk klimaat op de werkvloer (bijvoorbeeld door onderschrijving van de Declaration of Dordrecht, waarin principes voor een transgendervriendelijke werkvloer zijn neergelegd, zie www.transgendernetwerk.nl)
- De gemeente en haar uitvoeringsorganisaties zetten zich als werkgever actief in om de ervaring van bi+ personen op de werkvloer te verbeteren (zie voor aanbevelingen [de website van Bi+ Nederland](#))
- De gemeente ziet er als opdrachtgever van re-integratiebedrijven (zoals het UWV) op toe dat geen (in-) direct onderscheid wordt gemaakt op grond van seksuele oriëntatie, genderidentiteit en geslachtskenmerken, en dat rekening wordt gehouden met de specifieke problemen die transgender personen op de arbeidsmarkt ondervinden
- De gemeente zorgt dat transgender personen die in transitie gaan een beroep kunnen doen op transitieverlof
- De gemeente zorgt dat niet-juridische ouders in een meeroudergezin en andere niet-traditionele gezinsvormen een beroep kunnen doen op verlofregelingen die samenhangen met ouderschap

7. Zichtbaarheid & communicatie

LHBTIQ+ personen zijn vaak niet zichtbaar in het publieke domein. Zonder zichtbaarheid kan er geen sprake zijn van acceptatie. Voor LHBTIQ+ burgers is het prettig als de gemeente duidelijk laat zien dat zij er ook voor hen is. U kunt de volgende maatregelen nemen:

- De gemeente ondersteunt LHBTIQ+ evenementen
- De gemeente profileert zich als regenbooggemeente en zet zich in voor de regenbooggemeenschap
- De gemeente hijst de regenboogvlag of een andere gemeenschapsvlag op LHBTIQ+ dagen, zoals Coming Out Dag, Internationale Dag tegen Homo-, Bi-, Transen Intersekse fobie (IDAHOBIT) en de dagen voor zichtbaarheid van transgender-, intersekse en bi+ personen. Op Transgender Gedenkdag gaat de (transgender pride) vlag halfstok
- De gemeente gebruikt (ook) foto's van bijvoorbeeld homo- en lesbische koppels en trans personen in gemeentelijke folders, websites en ander informatiemateriaal
- Gemeenten zet zich in voor de zichtbaarheid van asexuele en aromatische mensen.

⁵ SCP, Seksuele Oriëntatie en Werk (2013); Universiteit Leiden e.a., Verkenning bi+ mensen en werk (2024); SCP, Worden wie je bent (2012).

- De gemeente bevordert zichtbaarheid met bijvoorbeeld het aanleggen van een regenboogzebrapad, regenboogbankjes, of een plaquette met daarop de nieuwe tekst van artikel 1 Grondwet, inclusief het verbod op discriminatie om seksuele gerichtheid en handicap. Aan zichtbaarheid worden geen concessies gedaan bij weerstand of vernielingen: de gemeente stelt een duidelijke norm dat discriminatie onacceptabel is
- Op de website, aan de balie en in het informatiepakket voor nieuwe inwoners biedt de gemeente ook informatie aan over gemeentelijke voorzieningen voor LHBTIQ+ personen en van lokale LHBTIQ+ organisaties
 - *Wij adviseren u een afzonderlijke pagina op de website van de Gemeente te plaatsen, met daarop relevante informatie voor uw LHBTIQ+ inwoners. De Gemeente zorgt er ook voor dat deze pagina up-to-date is.*

8. Sport

Sporten is leuk en gezond, maar LHBTIQ+ personen voelen zich niet altijd veilig en prettig bij sportclubs. Ze ervaren regelmatig negatief gedrag rond LHBTIQ+ zijn. Ook is er bijvoorbeeld nog regelmatig sprake van discriminerende en homofobe spreekkoren in de sport.⁶ U kunt de volgende maatregelen nemen:

- De gemeente bevordert samen met sportclubs een LHBTIQ+ vriendelijk sportklimaat. Gemeente zet zich in om amateursport inclusief en toegankelijk maken en houden voor LHBTIQ+ personen, met bijzondere aandacht voor inclusie van trans+ personen.
- De gemeente vraagt sportclubs naar hun antidiscriminatiebeleid, klachtenbeleid en wat zij doen om te zorgen dat LHBTIQ+ personen zich welkom voelen; ook dringt de gemeente aan op toepassing van de Richtlijn gender- en seksediverse personen van NOC*NSF
- De gemeente vraagt sportclubs om op te treden tegen LHBTIQ+ vijandige en andere discriminerende spreekkoren. Als die spreekkoren zich toch voordoen, laat de gemeente de wedstrijd stilleggen. De gemeente escaleert bij discriminerende spreekkoren door de wedstrijd zonder publiek te laten spelen en uiteindelijk door de evenementenvergunning te weigeren of in te trekken
- De gemeente ondersteunt het tot stand komen van LHBTIQ+ sportclubs door het vinden of delen van sportlocaties
- Stimuleer sportclubs om hun vertrouwenscontactpersoon te informeren over LHBTIQ+.
- Stimuleer en ondersteun sportclubs bij het organiseren van evenementen met speciale aandacht voor LHBTIQ+ in de sport. Schakel indien wenselijk aanvullende expertise hulp in vanuit de John Blankenstein Foundation.

9. Diversen

- Op gemeentelijke formulieren wordt alleen als dat wettelijk vereist is gevraagd naar geslacht
- In gemeentelijke voorzieningen zijn ook genderinclusieve toiletten aanwezig waar iedereen gebruik van mag maken
- De gemeente schrijft burgers niet aan met hun geslachtsaanduiding maar op een genderinclusieve manier, bijvoorbeeld als 'geachte inwoner' of met hun voor- en achternaam
- De gemeente committeert zich aan inclusief taalgebruik en maakt daarvoor gebruik van bijvoorbeeld de [Mediawegwijzer](#) van Transgender Netwerk en de [Bi+ inclusieve taalwijzer](#) van Bi+ Nederland
- Wanneer de gemeente een stedenband onderhoudt met een buitenlandse gemeente, dan wordt daarbinnen ook aandacht besteed aan (de mensenrechten van) LHBTIQ+ personen
- Gemeentelijke monumenten en plaquettes waarop de tekst van het non-discriminatie artikel 1 van de Grondwet staat afgebeeld, worden aangepast aan de nieuwe tekst, inclusief het verbod op discriminatie om seksuele gerichtheid en handicap
- De gemeente bevordert dat er ook woningen beschikbaar zijn voor alternatieve gezinsvormen, zoals meeroudergezinnen.

⁶ Zie bijvoorbeeld: Mulier Instituut, Seksuele diversiteit in de sport: sportdeelname en acceptatie (2011); COC, Petitie tegen discriminerende spreekkoren gestart door COC en supportersclubs (2023)